

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli republicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiu, în 18 Septembrie 1891.

Politica guvernului magiar nu pöte fi decât națională în înțeles curat magiar. Așa ne spune cel mai răspândit diar magiar „Egyetértés”.

Ori ce concesiuine, ce o ar face guvernul naționalităților din Ungaria, este după numitul diar sau o slăbiciune, sau apoi o presiune din afară.

Nici una, nici alta nu pot fi spre binele statului.

În câți-va articuli a dezvoltat diarul „Egyetértés” vederile sale în privința tractării naționalităților și a ridicat grave acuze asupra ministrului president, conte Szapáry, care se pare a fi alunecat dela politica aceea, ce o a urmat antecesorul seu.

Trăim și noi în Ungaria, ne ocupăm și noi cu sörtea poporului român și cu a altor popöre, și ori cât am căutat să vedem concesiuinile, care le ar fi făcut guvernul naționalităților, nu le am aflat.

Tot ce am aflat este, că guvernul s'a împăcat mai bine de un an cu sasii și acestia drept recompensă pentru capitularea lor au primit două posturi de comiți supremi, la Sibiu și — la Făgăraș.

Dacă delaturarea vestitului Bánffy și Beth'eu încă cade în rubrica acesta, nu scim, și dacă și acesta delaturare ar sta în legătură cu pactul sasilor cu guvernul, atunci atâta e tot profitul.

Noi însă în delaturarea acesta nu vedem decât un triumf al dreptății. Guvernul unguresc ca un guvern moral nu putea să mai suferă în fruntea alor două comitate românesci-săsesci nisce ömeni, cari pe lângă că nu s'au bucurat nici odată de încrederea cetățenilor, au folosit puterea lor oficială în mod cum în un stat de drept nici un funcționar nu o pöte folosi, fără să-și ia pedepsa.

Alte îmbunătățiri ale raporturilor între cetățenii de diferite naționalități din Ungaria, noi nu am aflat.

Nu am vădut tendința de a se modifica legea electorală cu ceps excepțional pentru Ardeal; nu am vădut, ca cestiunea ajutorului de stat al bisericeii noastre să se fi rezolvit spre mulțămirea bisericeii noastre; nu am vădut, că organele dela administrațiune să fie mai umane și mai blânde față de popor; nu am vădut nici cea mai mică bunăvoință a stăpânitorilor nostri față de noi, nici o acțiune făcută anume cu un plan de a se pregăti terenul pentru o apropiere, din care ar puté resulta împăcarea definitivă.

Din contră am vădut diaristica magiară ațitând în spirit șovinist, provocând pe ministrul ca să ia mäsuri față de naționalități, față de presa lor și față de ori-ce mișcare, care țintesce la asigurarea drepturilor noastre naționale.

Omagiile aduse de clerul bisericeii noastre în mod solemn Maiestății Sale sunt numite „feltételes hódolat”, omagii cu condițiuni.

Ca și cum în un stat de drept consilierii tro-nului nu ar avé datorința de a spune celui mai constituțional rege nimica din aceea ce ne döre, din aceea ce cu drept cuvânt putem să pretindem în interesul bine priceput al statului și al dezvoltării noastre ca sudiți loiali și credincioși ai statului.

Din töte aceste rezultă, că stăm încă tare departe în privința inaugurării unui sistem mai blând și a unei ere mai umane.

Dacă este vre o presiune din afară, noi nu scim, căci nu simțim că s'ar fi inițiat ceva în favorul nostru.

Comitetul partidului național în una ședințele trecute și a exprimat dorința, că nu doresce un amestec al celor din România în afacerile noastre, și în urma urmelor, România ca stat tinër și mic, nici nu pöte chiar și când ar voi, să facă ceva pentru românii de aici, dar nici nu pretinde nici un român cu bună pricepere jertfe de natura acesta.

Presiunea din afară este dar o nălucă pusă la ivélă îndată ce guvernul se arată, că voesce să respecteze legile aduse de parlament, legi, care pot fi cât de bune, dacă însă ele se aplică reu, devin funeste în consecințele lor pentru cetățeni.

Alta e cu slăbiciunea guvernului, și în punctul acesta noi și așa nu avem nici o influință.

Noi nu putem contribui ađi nici la întărirea, nici la slăbirea lui.

Nu, căci români în parlamentul țării nu avem, cari să facă opozițiune, sau să spriginéscă serios pe guvern.

Și dacă totuși guvernul ar fi slăbit, atunci la slăbirea guvernului au contribuit töți kossuthistii în frunte cu eroii dela „Egyetértés”; au contribuit cei ce strigă „Abzug” și cei ce au arangiat demonstrațiuni pe strade și au alungat pe Tisza și după el vor să alunge și pe Szapáry, ca să și validezeze programul cu spargerea dualismului de ađi și cu resturnarea ordinei stabilite în țără prin legi fundamentale

Românii nu se află în șirurile celor ce voesc ca prin obstrucțiune să paralizeze intențiunile guvernului; românii luptă pentru esecutarea legilor și pentru ca să se pöta afirma și ei în viața de stat. Dacă nici acesta luptă nu li este permisă, dacă și acest mod de luptă ar döri ömenii să-l nădușască: atunci o am gatat cu simțul de dreptate al fraților magiari; atunci ce ne mai rămâne? . . .

Sibiu, în 17 Septembrie 1891.

Multe defecte va fi avënd și poporul nostru, căci multe au trecut preste capul lui, și la multe și grele ispite este el espus chiar și în ziua de astăzi.

A trecut preste el timpul de urgie cu sclavimea pe acest pământ, îngrășat cu sângele filor din această patrie fără deosebire de confesiune, și naționalitate, a trecut preste timpurile de grea cercare cu proselitismul confesional din partea calvinilor și al iesuiților în seclul al XVIII., și până acuma nime nu a acusat pe poporul român de indiferentism religiosiaru.

Mai mult. După desbinarea confesională dela anul 1700 asupra credincioșilor nostri s'au făcut göne formale tocmai pentru alipirea lor de legea străbună, și bătrënii nostri și ađi mai istorisesc despre eroismul credincioșilor nostri din marginime în ce priveșce alipirea la biserica lor strămoșescă, alipire, pe care nu li-o a putut nici înfrânge, nici slăbi rebuital tunurilor, îndreptate asupra comunelor rămase credincioșe legii străbune.

Resistența în fața forței așa era de mare, încât puținele urme remase, Dumneđeu scie prin ce notițe de prin cărți bisericesci, ne presentéază pe credincioșii nostri tari în credință, întocmai ca pe creștinii din primele vécuri ale erei creștinismului. Ani de zile credincioșii nostri au resistat în abstenență pasivă admirabilă, și mai bine s'au lipsit de conșolațiunile spiritualului, decât să trecă la unire pe poruncă.

Taria acesta în credință, alipirea poporului către biserica străbună, alipirea lui către religiunea creștină se pare a fi scădut ađi, și aparițiunea tristă în viața poporului nostru, că se întéplă treceri confesionale dela biserica noastră greco-orientală la cea greco-catolică și viceversa, de multeori și de către mulți e presentată ca un feliu de indiferentism religiosiaru.

Cu acesta tristă aparițiune în sinul poporului român nu odată ne-am ocupat și noi, și cu inimă grea a trebuit să atingem cu acele ocașuni cörda confesionalismului între noi românii, care de câte ori e atinsă, totdeuna lasă rană deschisă după sine, care multă vreme sângeréază.

Cu aparițiunea acesta tristă în viața poporului nostru se ocupă diarul „Unirea” din Blaș în numărul 37, dela 12 Septembrie a. c.

Purceđënd dela tema, că instrucțiunea poporului în religiune este negiesă, și că și acolo, unde ea nu e neglesă, se reduce numai la nesce forme göle, ca ultima urma a bisantinismului lipsit de spirit din biserica română, diarul din cestiune se îndignéază

FOIȚA.

Beneamin Franclin.

— După Hoffmann. —
(Urmare.)

VII.

Meredit, noul companion a lui Franclin, însă era un om dedat la bețiă. Totuși însă Franclin prin sirguința sa estro-ordinară aduse tipografia în ordine și întreprinderea lua un avânt îmbucurător. Cu töte că Franclin de multe ori admoniă pe Meredit să se lase de patima sa, totuși töte svaturile lui bune nu avură nici o impresiune asupra lui Meredit, ci el și cont.nua viața lui desfrănată. Într'aceea Franclin formă societatea numită „Iuntă”, acărei membrii consta din ömeni onoralii și inteligenți. Acestia se adunau în tötä săptămăna și discutau lucruri morale și științifice și în urmă deveniră amicii cei mai intimi a lui Franclin.

Acesti amici ai lui, vëndend derépănarea lui Meredit, sfătuiră pe Franclin, să se desfacă de densus, căci ei i vor da suma trebuincioșă spre ridicarea altei tipografii.

Atunci Franclin mulțămind amicilor se-i pentru

bunăvoință, mișcat și cu ochii plini de lacrimi le respunse:

„Iubiților amici! deși vënd ca întreprinderea tipografiei suferă förte prin purtarea necuviincioșă alui Meredit, dar cum aş putea să-l părăsesc, deörece el a fost singurul om, care mi'a încredințat averea sa pentru a ridica tipografia și lui am săi mulțămesc pusețiunea mea în viața publică. Deși nu pot să-l abat dela patimă, deși vënd că prin acesta întreprinderea suferă, dar eu totuși mi voi îndoi siguranța și puterile și pre el nu-l voi părăsi niciodată, pre acel om, care prin bunăvoința și încrederea sa mi-a creat acesta pozițiune.” Atât de nobil era spiritul și inima lui Franclin.

Amicii lui laudară acesta nobleță a lui Franclin, dar i dădură se înțelegă, că întreprinderea tipografică cu Meredit nu va dura mult, deörece el prin viața sa destrăbălată a nimicit capitalul tipografiei și astfel în curënd va trebui să înceteze întreprinderea. În urmă Franclin, după o convorbire seriosă cu Meredit și după ce acesta i declară că totul e adevărat, și după ce Meredit se învoi la desfacerea întreprinderii, se induplecă a primi suma oferită de amici spre ridicarea unei tipografii propriie. Amicii lui i dădură suma oferită și el ridicându-și o tipografie pre numele lui, deveni om de sine stătător.

Îndată luă întreprinderea un avânt și numele lui Franclin deveni cunoscut. Începü a eda o föie

periodică, care pentru cuprinsul seu științific și moral deveni förte cetită, întemeiă o librărie și prin sirguință, lucrare deveni în scurt timp förte plăcut concetățenilor sei.

În anul 1730 se căsători cu fosta lui mirésă, deörece bărbatul ei murise în India vestică, și cu acesta petrecü o viață fericită.

VIII.

Franclin era numai de 23 ani și cât de bogată era esperința lui. El lucra nunumai cu neobosită diligență la întreprinderea sa, dar se silia din töte puterile aș nobilita și cultiva inima și spiritul. El dicea că; „cultura spiritului și a inimei sunt acelea două fice ceresce, care fac pe om ferice aici și dincolo de recele mormânt”.

Spre a ajunge deplin a-și cultiva inima și spiritul și făcu o tabelă rubricată în acărui rubrici scrisse următoarele virtuți principale: Cumpătarea, tăcerea, ordinea, curățenia, francheția, păstrarea, diligența, sinceritatea, umilința și iubirea de ömeni. Spre a le putea însuși acestea virtuți Franclin, le lua pre rënd și apoi în fie care se deda deosebit septemăni întregi. Decâte ori greșia împotriva vre uneia, în rubrica respectivă trăgea o dungă și apoi se silia din töte puterile că tot mai puține dungă să obvină în venitor și apoi cât de mare îi fu bucuria, când în urmă observă, că tabela e fără dungă. (Va urma).

de aparițiunea, că românul pentru lucrul cel mai de nimica amenință cu trecerea la altă religie, și această clătinare a convicțiunii o reduce la lipsa de învățare a poporului în cele ale religiei.

Însă și lipsa această de învățare a poporului în cele ale religiei diariul din cestiune o pune în căruța bizantinismului, care s'a mai conservat încă în viața poporului român, căci scrie acel diariu „a fost o caracteristică a bizantinismului celui lipsit de spirit, ca în practica religiei să pună pond numai pe lucrurile esterne religioase, érá esența să se ignoreze cu totul, să se împlinescă funcțiunile sacre bine rău, cum e posibil, instrucțiunea religioasă însă a poporului, carea e sufletul religiei, să se negleghă de tot“.

În cele din urmă recomandă preoțimei cu totă căldura instrucțiunea poporului în religie, ca el să câștige convicțiune firmă, să nu mai treacă la altă religie „ca și cum Dumnezeu ar fi descoperit mai multe religii, și ca și cum toate ar fi fondate de el“.

E vrednică de laudă căldura, cu care frații dela „Unirea“ îndemnă preoțimea la instruirea poporului în religie, asemenea demnă de totă lauda e și condamnarea aparițiunii durerose din viața poporului nostru în punctul trecerii dela o confesiune la alta.

Și dacă frații dela „Unirea“ nu veniau cu nouă teorie, că confesiunea la care trec românii greco-catolici, sau, în terminii din „Unirea“ vorbind, **religiunea**, la care trec românii greco-catolici nu e descoperită de Dumnezeu, și biserica la care trec ei nu e fondată de Dumnezeu; mai departe dacă pentru această aparițiune durerosă din viața poporului român; adevă neinstruirea în religie, nu ar fi aruncat totă vina în sarcina bizantinismului, care s'a mai conservat în viața bisericii române: în fine dacă cauza causarum a trecerilor dela o biserică la alta nu o ar fi pus în căruța poporului român: noi din totă inima am fi salutat pe frații dela „Unirea“ pentru căldurosul apel în interesul instrucțiunii poporului în religie.

Însă fiind-că tocmai în această temă s'au amestecat și lucruri, cari trebuiau se lipsescă, noi suntem ispitiți se credem, că și aici frații dela „Unirea“ au ascunsă mășina cunoscută: „finis sanctificat media“, de aceea nu ne putem absolve dela facearea unor reflecțiuni.

Trecerile confesionale la români se întâmplă între cele două confesiuni, între cea gr. cat. și cea gr. orient.

Ambele acestea se țin de religie creștină, pe care o a descoperit Dumnezeu. Deosebirea între aceste două confesiuni, cât pentru dogmele credinței, e foarte mică, anume ea se reduce numai la nise puncte, pe cari însă în practică nici frații greco-catolici nu le observă.

În punctul acesta deci nu e aplicabilă aluziunea, că trecerile se fac și dela biserica greco-cat., despre care frații greco-catolici susțin în totă serioșitatea, că ea e singură mântuitoare.

Alta este însă organismul cu primatul de potestate și cu infalibilitatea papală. Tote relele provin din acest organism forțat între împregiurări pentru el favorabile.

Cauza causarum a trecerilor dela o biserică la alta în sinul poporului român nu e bizantinismul, de care în timpul din urmă cu atâta pedicelitate se isbesc frații dela „Unirea“, ci, dacă e vorba să căutăm mai de aproape după adevărata cauză; e tocmai „iesuitismul“ incuibat în biserica greco-catolică.

Iesuitismul acesta a conturbat consciința poporului român la anul 1700, și de atunci până acum el o conturbă fără a avé frică de Dumnezeu și inimă pentru interesele poporului român.

Nu poporul e vina la trecerile confesionale, nu poporul e vina, că de multe ori la aparența românul nu mai dă pe convicțiunea sa de gr. or. sau gr. cat. nici 3 cr., ci vina o poartă agenții bisericii gr. cat., cari în „zelarea“ lor pentru sânta unire calea în picioare interesele cele mai sante ale poporului român.

În practică toți cunoștem gradul de decadență al moralității poporului român în comunele mestecate.

Să ne punem însă mâna pe consciință, și se nu învinovățim pe popor pentru păcatele agenților provocatori.

Frații dela „Unirea“ stau aproape de fondurile înființate pentru „propaganda fide.“ Acolo zace izvorul decadenței poporului român în cele ale religiei.

Să nu ne atingem deci de consciința poporului!

Revista politică.

Foia oficială vieneză aduce un autograf al Maj. Sale monarhului către contele Taaffe, prin care se

convocă parlamentul austriac pe 8 Octobrie a. c. n. desbatere se va lua mai întâiu proiectul de buget și se speră, că se va găta mai curând pentru a se se pôtă convoca la timp delegațiunile. —

Principalii conducători ai partidelor din dieta ungară încep a ține cuvântări înaintea alegătorilor, și a-și face dările de seamă. În 16 l. c. s'a ținut în Iászberény darea de seamă conducătorului partidului moderat Apponyi, care în vorbire a ținut între altele:

Voiu combate cu toate mijlocele parlamentare direcțiunea, care ar voi să îndrepteze defectele conducerei politice actuale prin mărginirea libertății cuvântului. Într'un discurs mai lung atacă foarte aspru procederea lui Szapary, crede, că guvernul n'a procedat cu cuget curat, nici la prezentarea proiectului de reformă, nici mai târziu. Vorbitorii partidei sale au susținut proiectul defectuos al guvernului și au încercat toate spre a eșecuta de fapt reforma pe temeiul lui.

Nu pôte nega, că o parte a partidei guvernului a servit cinstit interesul reformei, dar partida, care a fost dedată la un regim personal a sacrificat reforma pentru considerațiuni mici și personale, érá proiectul primit de dietă a compromis opera reformei, pentru că a voit să înarticulese în legi o idee, care astăzi și încă mult timp va sta în contradicțiune cu împrejurările factice.

Apponyi speră, că va reînvi éráși legătura de arme cu stanga extremă, cu totă deosebirea principială dintre această și opoziția moderată, căci el nu vede nici pactul din 1867, nici opera reformei amenințată de contrarii principiali. Amenințați sunt aceia, cari au compromitat și pactul și opera reformei. Mai mult ca ori și când el are încredere în viitor. Nisuița sa de căpetenie nu e de a fi timp mai scurt sau mai îndelungat ministru, ci de a fi bărbat de stat magiar. —

Foile magiare sânt de tot mulțamite cu primirea, ce o avut vizitatorii ungari la espozițiunea din Agram.

Prin tot locul, pe unde au trecut au fost în timpinați cu vorbiri de bine ventare din partea primarilor.

Conducătorul oșpeților ungari a fost contele Eug. Zichy, carele s'a îmbrășsat și s'a sărutat cu președintele comitetului executiv Bucotivici.

Totuși e caracteristic că toate vorbirile din partea croaților s'au ținut în limba croată și în aceeași limbă s'au dat cele mai multe răspunsuri. Intereșantă e vorbirea primarului din Agram, care salută pe oșpeții din regatul irate și crede, că unurii vor învăța a cunoșce mai bine ce sunt croații. —

Călătoria monarhului nostru la Praga e mult comentată de foile monarhiei. Maj. Sa a avut o primire strălucită și în tot locul a fost primit cu multă simpatie. În răspunsul ce l'a dat monarhul deputațiunii comunale, a accentuat, că se bucură mult, că a putut cerceta Praga și le mulțamesc de sentimentele de loialitate, ereditate dela străbuni. Esopozițiunea această frumoasă se servescă de impuls pentru prosperarea întregii poporațiuni asupra căruia imploră ajutorul celui de sus și care și va ajunge mai bine scopurile, dacă chemii și nemții vor trăi în bună înțelegere. Vorbirea a ținut-o monarhul jumătate în limba germană și cealaltă jumătate în limba cehă. —

„Timpul“ din Bucuresci reproduce următoarele aprețieri din presa stăină referitoare la politica esternă a României.

Importantul diar din München „Allgemeine Zeitung“ publică, asupra politicei esterne, pe care o urmăză sau ar trebui se o urmeze România, un articol destul de intererant ca să merite a fi reproduc, cel puțin în estras.

Pe cât timp se pôte și împregiurările permit dice numitul diar, politica pe care partidul astăzi la putere în România, dice, că o urmărește, adică politica de a nu fi nici cu alianța întreită nici cu adversarii ei, este ușor de făcut. Dar se pôte prea bine ca în acest chip România să se găsească într'o bună diminița între două lunturi.

Un articol din diarul frances „Siecle“ pôte să servescă drept o dovadă, că o astfel de atitudine contemplativă nu e nici de cum la locul ei. Această gazetă dice, adevă că rușii n'au se împartă cu nimeni drepturile lor asupra mării negre. Nici un alt stat nu mai pôte fi luat aci în considerare. Rusia are influența cea mai legitimă asupra afacerilor românesce și grecesce, și fără îndoială ar avé dreptul să ocupe Dobrogea, ori când împregiurările ar reclama această.

Se înțeleg de sine, — urmăză Münchener, — că aceste amabile contemplațiuni ruso francesse asupra situației stau în legătură cu cestiunea Dardanelelor.

E lămurit însă, că o astfel de lipsă totală de considerare pentru România, care e tratată ca o cantitate cu desăvârșire negliabiliă, face o foarte rea impresie în regatul de la Dunăre. Esperiența e cu atât mai amară cu cât tocmai francesii sunt cari tratează atât de rusește pe „frații români.“

E foarte frumos, când „L'Independance Roumaine“ spune, că dacă Rusia în calea sa cuceritoare ar voi să-și aroge protectoratul asupra țerei românesce și verane sau dacă ar voi să treacă granița României cu forța, toți românii s'ar ridica și s'ar pune în calea năvălitoriului, și numai un drum l'ar duce la țință, drumul preste cadavrele românilor.

Ca și când Rusiei i ar păsa de așa ceva. Rusia a tratat în chipul cel mai miserabil pe România tocmai atunci când îi era datore mulțamire. Dovadă răboiul din 1878 și pacea de la San Stefano.

Ce ar face Rusia, dacă s'ar întâmpla cazul presupus mai sus, este de prisos să se se mai spună. Cu cât mai multe cadavre, cu atât mai bine, o țară despoiată de florea bărbaților ei, se rusifică mai lesne, și România trebuie se scie bine, că n'ar putea se opréscă în loc pe ruși cu armata ei de 200,000 de ómeni.

Astfel dar, România ar ajunge între două lunturi. Dar în ziua de azi tot omul cât de puțin precaut, caută să se asigure în contra focului înainte de a arde.

Din scaunul Cincului.

(Recolta, — comasările, — emigrările la America, — comitele Baussner în Cine, — băile dela Rotbav.)

Vara trecută a fost bună și acum avem o toamnă mănăsă.

Grânele, drept că au fost cam rari, dar la bon sunt bune. Am prăsit grâu ca jarul și snopii lasă mult.

Tăciune în anul acesta nu e, și nici alte „cåde“. Pôte să provină această din cauza vécului bun, ce i-a umblat grăului, dar pôte să provină și din împregiurarea, că ómenii au căpétat mai multă minte.

Economii nostri s'au deprins adevă că grăul ce-l sémână se-l treacă prin ciur (cilindru), de cari acum se află o mulțime prin satele de prin fostul scaun al Cincului. Prin ciur se curăță grăul bine de neghină, de lup, de osigă și rămâne numai bonul grăului. Și așa precum sameni și seceri.

Fén încă s'a făcut relativ destul și dacă érna nu va fi grea, mulți economi vor putea eși în primăvară fără să fie avisati să cumpere scump pe séma vitelor. Fénul s'a făcut tare ușor, fiind vara bună.

De altfelu observ, că și vitele sunt până acum bune și economii au căutat ca să le bage bune în grașdiu preste érnă.

Cucurușele s'au cules și au dat bună ródă. Drept, că se astepta o recoltă mai bună, precum era pornită în primăvară, dar dând ploii după sapa de a două órá și apoi ținând o secetă lungă pământul s'a cam înțelenit și nu toți ómenii au putut să sape și de a treia órá.

Cu toate acestea prețul bucatelor e urcat și astfelu agricultori pot căștiga ceva după munca lor. Ei numesc anul acesta: an bun.

Nu scim însă cum va fi anul vitoriu. Săménaturile de toamnă nu s'au început încă, deóre-ce continuă o secetă ca și care din bétrâni nu s'a pomenit. Agricultorul nu pôte pune plugul în brazdă și e temere ca să se nu se întârzie ómenii prea mult. —

Comasările tot mai năcajese pe ómeni pe ici, — pe colea.

De când însă se tot vorbesce de ele, ómenii s'au mai dedat și nu se opun ca și mai înainte. Cu toate acestea așa numiții „pateri“ din Fagărașiu capătă multe pările pentru „slușbe negre“ și s'a întâmplat, că din o comună doi inși presupuși a insistat ca să se facă comasarea, în urma „slușbelor negre“ precum povestesc ómenii, au cădút la pat. Cei-ce au cerut comasarea nu pot da față bună cu conlocuitorii.

Așa s'a întâmplat, că un neguțatoriu de fer, a cărui boltă era bine cercetată o mai pune de mămăliga. Ómenii s'au obligat și nimenea nu i a mai intrat în boltă. Un altul a trebuit să ia lumea în cap și să treacă în România. Nu se scie, după-ce se va reintórce, ce zile va avé. —

Emigrările la America au mai încetat. Azi primăvară ne luarăm de gând. Din părțile noastre nu mergeau ómenii nici măcar în România și deodată ne trezirăm, că se îmbuldesse la America.

S'a vorbit mai în vară, că la primăvara viitoare se pun la cale érá emigrări și că mulți s'au îngrigit de parale, ca să pôtă merge. Călătoria-i scumpă, omul trebuie să și vëndă vitele ori curtea și așa să plece. S'a întâmplat, că s'au reintors ómeni, cari au stat câte 2—3 ani în America și ei istorisesc, că acum doi trei ani era bine, căpătai lucru și lucrul se plătia, mai vértos la cei ce sciau ceva „meșteșug“; acum însă lumea s'a sporit și pe acolo. Italianii și chinezii fac mare concurență și de lucru capéti tare anevoie, érá lucrul nu se mai plătosce așa bine.

Ei au drept, deóre ce până acum nu s'a cam dovedit, că ar fi venit cu parale, precum se astepta și astfelu lumea s'a cam desilusionat de America. Vom vedé la primăvară. —

Mai în vară a trecut prin Cinc actualul comite suprem al Făgărașului, Baussnern. Densul s'a dus cu scop să mulțămescă alegătorilor din Cinc pentru că l'au susținut la alegerea de deputat. Românii nu s'au prezentat, dintre sașii erăși numai câțiva. Se scusă omenii, că a fost vremea lucrului și n'au răgaz să asculte „politică“.

De altfel Cincanii, nici nu au cam prea avut la inimă pe dl comite. Din cauza densului sașii din Cinc, cari se țineau de partidul național, ajunseră la cuțit cu agnitenii sași, cari cu ajutorul fostului lor deputat au căpătat în Agnita o judecatorie cercuală și oficiul pretorial. —

Depărtare de 1/2 oră cu piciorul din Cinc se află băile dela Rotbav. Un izvor făcătoriu de minuni sunt aceste băi pentru pacienții, cari le cercetază. Apa conține mai mult iod și sulfur. Cu toate acestea au fost slab cercetate în vara trecută.

Acăsta este a se atribui în prima linie impregiurării, că basenurile rici n'au mai mult de 3—4 metri quadrati, cabine sunt numai trei pentru bărbați și trei pentru femei, odăi puține și mâncările și beuturile destul de scumpe.

În vara trecută a eșit la fața locului o comisiune, care a căutat să concentreze mai multe vine, a luat apă spre analiză și se vorbește, că scâldile le va lua în posesiune comitatul.

Se vor face lucruri mai bune, se va edifica mai mult și atunci pôte vor fi mai bine cercetate. Locul e de tot frumos. Băile se află la marginea unei mari păduri de stejar. În apropiere de 1/4 oră e comuna Rotbav o 1/2 oră e Cincul, Calborul etc.

Etariul dela Sâmbăta de jos încă a tăiat un drum, care duce direct la băi. Prin acăsta se vor ridică mult băile.

— br. —

Avis.

Domnii membri ai comitetului comitatens din comitatul Sibiului sunt respectuos rugați să binevoescă a se întruni *Duminică în 4 Octobrie st. n. a. c.* la 5 ore d. a. în localitățile societății române de lectură din loc, la o consultare, referitoare la ordinea de zi a adunării generale viitoare.

Sibiu, 21 Septembrie, 1891.

La însărcinarea presidentului.

Nicolau Ivan,
secretariu.

Varietăți.

* (Consistoriu metropolitan.) Consistoriul metropolitan este convocat la ședința plenară și în senat particulare pe Joi în 26 Septembrie (8 Octombrie) 1891 la 10 ore înainte de amăzi.

* (Concert.) Tinera artistă în violină, d șora Irena de Brennerberg, fca primariului din Brașov, va da Joi în 1 Octobrie n. în sala dela Gesellschafts haus un concert în favorul reuniunii carpatine ardelen. Escelenta artistă și-a câștigat un mare renume prin concertele date în Paris, Viena, Berlin etc. Artistă se prezintă în program prin 4 numeri din bogatul ei repertoir. Vor conlucra la acest concert d nii; W. Weiss și A. Friedsmann precum și capela militară din loc.

* (Constituire.) Societatea de lectură a tinerimei dela institutul pedagogic teologic român din Arad, în 12 Septembrie a. c. c. sub președința rev. director dl Aug. Hamsea, în următorul mod s'a constituit:

De v. preș.: Georgiu Proca, cl. c. III.; de cassariu: Silviu V. B. chicean, cl. c. III.; de secretariu: Andreiu Horvath, cl. c. II.; de notariu: Lazar Mutiu, cl. c. II.; de v. notariu: Iosif Ciorogariu, prep. c. III.; de bibliotecariu: Nicolae Popescu, cl. c. I.; de v. bibliotecariu: Georgiu Petrovic, prep. curs III.; membri în comis. literară: Ioan Mihai, Ioan Papp, cl. c. III.; Traian Terebențiu, Laurentiu Tóder cl. c. II.; Liviu Rada Stănescu, Mihai Hașa, cl. c. I.; de membri în comis. revisora: Ioan Popovici, cl. c. III.; Georgiu Lupșa, cl. c. II.; Moise Babescu, cl. c. I.; Remus Borțoș, prep. c. III.; de controlo: Romul Roman prep. c. I.

* (Alegere de protopresbiter în Oravița.) Luni în 9/21 l. c. sinodul protopresbiteral din Oravița a ales de protopresbiter al tractului Oraviței cu unanimitate pe părintele administrator Alecsandru Popoviciu; serie „Fóia Diecesană.“

* (Alegere de protopop în tractul Timișorii.) Cuvioșia Sa Părintele protosincol, Ioan Goldis, în calitate de comisariu consistorial, a convocat sinodul protopresbiteral pentru alegerea de protopresbiter al Timișorii, pe ziua de 25 Septembrie vechiu (7 Octobrie nou) a. c. în biserica română gr. or. din Fabricul Timișorei,

* (Foamea în Rusia.) Pe fie care și se poveste tot alte istorii despre suferințele țeranilor lipsiți de hrană. În gubernia Pensa situația este și mai înfricoșătoare decât la Casan. Aci într'un sat țeranii au ras pământul de érbă, copacii de frunze.

Pământul sémână cu o întindere imensă stâncosă unde n'ar fi crescut plantă de când e lumea. Acum nenorociiți desrădăcinază copacii și le taie rădăcinile: le duc acasă, le coc în cuptor, apoi le pisază și fac un fel de pâne din pravul dobândit. Țarul le-a dat voie să consume astfel și copacii de pe domeniile sale de prin pregiur. Nici urmă de viață nu se mai află. Cei din urmă doi boi au fost tăiați acum o lună și carnea lor a fost împărțită de staroste la bolnavii din stat. Ajutóarele ce s'au trimis sunt de așa neîndestulătoare, încât nu se dá locuitorilor pâne adevărată decât de două ori pe săptămână, joia și duminica. Grupe de țerani se mișcă încet pe strade fără nici o țintă, e numai umbra de ei, sunt galbeni, ochii li s'au dus în fundul capului.

Bibliografic.

În editura librăriei N. I. Ciurcu, Brașov au apărut:

„Curs practic de aritmetică“ pentru școlile populare române întocmit de profesorul Arseniu Vlaicu.

Partea I. Deprinderi practice cu numerii dela 1—20 și dela 1—100 pentru anul I și II de școlă; 60 de pag. Prețul 22 cr.

Partea II. Deprinderi practice cu numerii dela 1—1000 și în cerc nemărginit, pentru anul III și IV. de școlă. 67 de pag. Prețul 25 cr.

„Istoria universităților“ pentru clasele secundare de Vasile Goldiș, profesor. Volumul I. Eral vechiu. Cu mai multe ilustrațiuni, 136 de pag. Prețul 1 fl.

PARTEA ECONOMICĂ

Societățile țărănesce de consum

de Dr. Löll — traduse și explicate pentru popor de Ioan Căndea.

A consuma însemnă a mânca, a mistui, a folosi. Societățile de consum au deci de lucru cu obiecte de consumare și de folosire, ele au în vedere scopul bine-făcătoriu de a procura țeranului cu un preț mai efin de o calitate bună obiectele, de cari are mai mare lipsă atât pentru susținerea casei, cât și pentru economia lui de câmp.

Comerciantul sau neguțătorii aduce marfa, de care au consumenții lipsă din locuri depărtate, ér consumenții o iau dela el.

În afacerea acăsta comerciantul trebuie nu numai să lucre și să ostenescă, ci trebuie să-și bage și banii în marfă, de aceea el pentru lucrul lui vrea să fie plătit și să trene plătit. Acăsta plată necesară și o primesce comerciantul de acolo, că el i-și vinde marfa cu ceva mai scump, decum o procură el.

Punem cazul, că producătorul își vinde marfa lui unui toptangiu (toptangiu sau neguțătoriu cu toptanul, se numesc neguțătorii aceia, cari vënd cu ridicata), acesta o vinde unui alt comerciant, care vinde cu mărunțișul, și dela acesta o cumpără un sfárnariu de pe sate, care apoi o vinde consumenților, atunci între producător și consumenț se află încă trei mijlocitori, cari toți vreau să câștige câte ceva la susnumita marfă, și astfel nu e mirare, că bietul țeran trebuie să plătescă marfa, de care are trebuință, întreit mai scump ca alții.

Ba pe sate, chiar omenii cei mai sëraci sunt avisați a cumpăra lucrurile de trebuință dela sfárnari, bani mulți nu pot da pe marfă, că nu au, ce cumpără trebuie să fie foarte efin, și o marfă foarte efină nu are preț, și nu pôte fi nici odată bună.

De aci vine apoi, că bieții omeni sëraci, cari nu au nici o putere, cumpără mai scump ca toți, căci ei trebuie să plătescă o marfă rea așa de bine, încât și mijloritorii să-și scótă câștigul din ea, și prin acăsta marfa rea devine foarte scumpă.

Mai efin ca todeuna cumpărăm din mâna întâiu, acăcă dela producător-fabricant, sau dacă asta nu se pôte, atunci dela toptangiu. Însă acestia de regulă nu se ocupă cu mărunțișuri, ci i-și vënd marfa lor deadreptul consumenților, numai când acestia cumpără cantități mai mari.

Dacă se unesc însă mai mulți consumenți la olaltă, cari au lipsă de aceeași marfă, atunci ei și o pot procura în cantitate mai mare deadreptul dela producător sau toptangiu și atunci ei și-o pot căpăta mai efină decât atunci, când și-ar procura-o fiecare dela comerciant. Dacă unirea consumenților este o societate așa de mare încât producătorul sau toptangiu se-și vëndă marfa în cantități de tot mari, atunci acesta o vinde unei astfel de societăți adeseori mai efin ca unui mijlocitoriu.

În timpurile mai vechi fabricanții și comercianții erau de principiu, că „massa trebuie să o scótă la cale“, acăcă se nu ne uităm a dobândi prețul cel mai mare, ci să căutăm a desface multă marfă cu un preț mai efin. Acăsta nu mai atunci o putem ajunge, dacă procurăm marfă bună și cu un preț cât se pôte de moderat. Un producător, fabricant sau neguțătoriu, care într'un an vinde 100 măgi marfă cu un câștig de 4 fl. la majă, acela câștigă cu o sută mai mult ca altul, care vinde numai 50 de măgi din aceeași marfă, însă cu un câștig de 6 fl. la majă.

În timpul de acum, ce e drept, ni-se imbie multe mărfuri efine, însă „eftinul“ acăsta trebuie bine înțeles, acăcă marfa nu costă multe parale! Cumcă ea nu costă ore mai mult, decât e vrednică? acăsta e altă întrebare. O marfă numai atunci este efină, când este efină în raport cu calitatea ei.

Aci se vënd foarte multe mărfuri, efine, cari de altcum sunt foarte scumpe, astfel de mărfuri adeseori nu sunt vrednice nici jumătate prețul, cu care se vënd. Nu este destul atât, ci foarte multe produse se fac din o calitate rea, și multe se falsifică prin felii de felii de amestecături, așa încât cupărătorii, abia îi trage folosul de jumătate sau de loc. Sub numele de „piperiu măcinat“ se vinde adeseori o materie rea, în care de multe ori nu se află o bóbă de piperiu măcinat. La sémânța de trifoiu se amestecă năsip cernut și văpsit, și chiar fără năsipul acesta, tot e stricată amestecată find cu alte sémânțe de burueni nefolositoare, ba adeseori chiar stricăcioșe și în felii acăsta se vënd foarte multe lucruri pe bani pecând ele în sine nu au nici o valóre.

De astfel de șarlatanii nu se pôte fie-care feri, căci de multe ori nu se pôte cunoșce de loc, și chiar când se cunosc e prea târziu. Numai societatea de consum pôte învingiura șarlataniile de felii acăsta, căci acăsta societate i-și procură marfă în cantitate mai mare din locuri mai sigure, acăcă deadreptul dela producător sau dela toptangiu și cere o garanță despre calitatea și curățenia ei, ba o pôte și-l procure.

[Va urma].

Mulțămită publică.

Ilustritatea Sa, dl Ioan cavaler de Pușcariu, cu ocaziunea reparării bisericii noue din Sohodol, a binevoit a ne oferii gratuit o parte din materialul necesar spre acel scop.

Din acest motiv comitetul parochial se simte plăcut îndemnat a aduce sincera sa mulțămită, și pe acăsta cale ilustrului binefăcătoriu.

Sohodolul - Branului, 14 Septembrie, 1891.

În numele comitetului parochial:

George Babeș,
presbiter. capelan.

Dare de samă și mulțămită publică.

La petrecerea de vară arangiată de tinerimea studiosă din Reșinari la 7/19 Iuliu a. c. cu scopul, ca din venitul curat să se înființeze o bibliotecă populară, au binevoit a participa și contribui următorii p. t. domni și dómne:

Aleman Dancășiu, primariu cu 5 fl., Maniu Lungu 3 fl., Maria P. Mitrea 3 fl., Emilian Cioran, paroch 2 fl., Șerban Cioran, paroch 2 fl., David Kozocoea, farmicist 2 fl., Mihail Szántó, învățătoriu în orfanotrof. Teresian din Sibiu 2 fl., Aleman Galea, învățătoriu 2 fl., Bucur Dancășiu jun. 1 fl. 50 cr., Ana Marinescu 1 fl., Iustina Sândean 1 fl., d șora Sabina Brote 1 fl., Dr. I. Grecu. medic 1 fl., Sabin P. Barcian 1 fl., Liviu Brote 1 fl., Ioan Cioran 1 fl., Coman Hambășan sen. 1 fl., Coman Hambășan, director scolaru 1 fl., Ioan Stingu, învățătoriu 1 fl., Comșe Mitrea 1 fl., Maniu Mitrea 1 fl., Constantin Bogdan 1 fl., Lazar Muntean 1 fl., G. Părau 1 fl., Șerban Pitariu 1 fl., Petru Mișinger 1 fl., d-șora Maria M. Ureche 50 cr., Paraschiva Sirbu 50 cr., Elisabeta Sirbu 50 cr., Pompiliu Simoneti, student 50 br., Accente Banciu, stud. 50 cr., Dumitru Mosora, stud. 50 cr., Aurel Simoneti 50 cr.; P. Pop 40 cr., D. Pop 40 cr., Ișă Ciucian 40 cr., Soră Suroiu 40 cr., Stana F. Fleschin 40 cr., V. Placina, farmacist 40 cr.; N. Platoșiu, inv 40 cr., Dumitru Comșă, stud. 40 cr., Constantin Țintea, stud. 40 cr., Ioan Lubiaschi 40 cr.

Suma 47 fl., din care destrăgându-se spesele de 45 fl. 05 cr., rezultă un venit curat de 1 fl. 95 cr., care adăogându-se la venitul curat al petrecerii aranjate tot de tinerimea studiosă din Reșinari în vara anului trecut de 21 fl. 65 cr., și interesele după acăsta sumă 1 fl. 08 cr. toate la olaltă deu suma de 24 fl. 68 cr., care sumă s'a și depus la banca „Albina“ spre fructificare.

Subscriși în numele comitetului aranjator aducem și pe calea acăsta cea mai profundă mulțămită preastimaților domni și dómne susnumiți pentru binevoitorul sprigin dat tinerimei studioșe cu acăsta ocaziune. Special aducem intima mulțămită marimoșilor domni Aleman Dancășiu, primar și Maniu Lungu, precum și d-nei Maria P. Mitrea din Reșinari, cari precum în anul trecut așa și acum prin deosebitul sprigin dat tinerimei studioșe au contribuit în parte însémoată la buna reușita a petrecerii și cari aprețiind scopul salutar înființarea unei biblioteci pentru popor ce s'a intenționat prin acăsta petrecere, nu au pregetat a anima tinerimea prin mijloce morale și materiale.

Reșinari, 15/27 August, 1891.

A. Galea,
președ.

E. Morandini,
secret.

Nr. 160.

[169] 2-3

CONCURS.

Pantru întregirea posturilor de învățători la școlile confesionale gr. or. române din comunele mai jos, din protopresbiteratul gr. or. al Alba-Iuliei se escrie concurs cu termin până la 26 Septembrie 1891.

1. Comuna parochială Valea-Geogiului, cu salariu de 100 fl., din repartitia, cuartir și lemne de încălzit.

2. Comuna Gërbova de sus, cu salariu 111 fl. 50 cr., cuartir liber și lemne de foc.

3. Comuna Stremți, cu salariu de 200 fl., cuartir și lemne.

4. Comuna Rimeți, cu salariu de 150 fl. cuartir liber și lemne de foc.

5. Comuna Ponor, cu salariu de 100 fl., cuartir liber și lemne.

Doritorii de a concura la vre-unul din aceste posturi au a-și așterne suplicile lor instruite conform regulamentului sustătoriu la subscrisul oficiu (posta ultimă Gyulafehérvár) până în 26 Septembrie 1891.

Dela oficiul protopresbiterat gr. or. Alba-Iulia, în 31 August, 1891.

Alexandru Tordoșan,
protopresbiter.

Nr. 185.

[160] 3-3

CONCURS.

Pantru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Orăștiei se escrie concurs cu termin de 20 de zile dela prima publicare.

1. Simeria (Piski) și Polția mare și mică, cu salariu anual 300 fl., cuartir și lemnele necesare.

2. Petreni, cu salariu anual 100 fl., plătit în 3 rate anuale, un fânău, care e prețuit în 30 fl., și grădina școlii prețuită în 10 fl., cuartir liber și lemnele de foc necesare.

3. Gelmar, cu salariu anual 100 fl., cuartir și lemnele de lipsă de foc.

4. Tămășasa, cu salariu anual 80 fl., cuartir și lemnele de lipsă de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul dintre aceste posturi au a-și așterne suplicile lor instruite conform legilor în vigoare subscrisului oficiu protopresbiterat al Orăștiei (Szászváros) până la terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiterat gr. orient. al tractului, Orăștiei, în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Orăștie, 31 August, 1891.

Nicolau Popoviciu,
protopresbiter.

Nr. 505

[164] 3-3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa a III-a Bica-română din subscrisul protopresbiterat, prin această se escrie concurs pentru întregirea ei cu termin de 30 zile dela prima publicare în această foie.

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit sigur anual de 430 fl.

Doritorii de a ocupa acest post își pot lua informațiune despre starea parohiei și venitele preoțesci dela subscrisul oficiu protopresbiterat, la care sunt de a se așterne și suplicile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, până la terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiterat român gr. or. al Clușului în conțelegere cu respectivul comitet parochial.

Cluș, 17 August, 1891.

Tuliu Roșescu,
adm. protopresb.

responsabil Nicolau Ivan.

Nr. 449.

(161) 3-3

CONCURS.

Pantru ocuparea posturilor învățătoresci vacante în parohiile subsemnate din protopresbiteratul greco-orient. al Bistriței se escrie prin această concurs cu terminul de 15 zile dela prima publicare.

1. Borg Prund, pentru 2 învățători, cu salariu anual de câte 200 fl., din fondul școlariu, câte 3 orgii de lemne și folosința grădinei școlare de 1 jugăr 1471 °□ în părți egale.

2. Ida mare, pentru un învățătoriu cu salariu anual de 200 fl.

3. Blașfalău de jos, pentru un învățătoriu cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne de foc.

Concurenții au a-și instrui suplicile conform legilor în vigoare și ale înainta în terminul susindicat la:

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Bistriței.

Borgo - Bistrița, în 23 August, 1891.

În conțelegere cu comitetele parohiale.

Simion Monda,
protopresbiter.

Nr. 559

[168] 3-3

CONCURS.

Pantru ocuparea posturilor învățătoresci de la școlile din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Sighișorei, se escrie concurs cu termin până la 25 Septembrie v. a.

1. Bوندorf, cu salariu anual de 150 fl. cuartir și lemnele necesare de foc.

2. Mucundorf, cu salariu anual de 150 fl.

3. Noul-săsesc, cu salariu anual de 150 fl. și lemnele necesare de foc.

4. Teline, cu salariu anual de 200 fl. și anume în bani 100 fl. în viptualii prețuite cu 10 fl. prelungă cuartir și lemne necesare de foc.

5. Saschiz, cu salariu anual de 120 fl. în bani și viptualii în 10 fl. prelungă cuartir și lemnele necesare de foc.

Reflectanții la aceste posturi au a-și așterne cererile lor instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterat până la terminul susindicat.

Sighișóra, 31 August, 1891.

Oficiul protopresbiterat al tractului Sighișorei.

Demetriu Moldovan,
adm. protopresb.

Nr. 459.

[167] 3-3

CONCURS.

Pantru întregirea parohiei vacante Petrifalău protopresbiteratul Sebeșului, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post, calculate acum din nou dau suma totală de 401 fl. 30 cr. la an.

În privința emolumentelor se pot trage informațiuni mai detaiate dela oficiul protopresbiterat și comitetul parochial.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile concursuale, instruite conform normelor din vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterat, până la terminul susindicat.

Sebeș, 27 August, 1891.

Oficiul protopresbiterat în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Ioan Tipeiu,
protopresbiter.

Nr. 684.

[162] 3-3

CONCURS.

Pantru ocuparea postului de capelan în parochia de a treia clasă din

comuna Mohu în sensul preagrațiunei rezoluțiuni consistoriale dto 25 Iunie l. c. Nr. 3796 B. se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: jumătate din venitele anuale ale unei parohii de a III clasă.

Doritorii de a reflecta la acest post au a-și așterne suplicile lor, instruite în sensul normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterat, în terminul deschis.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Sibiiu.

Sibiiu, 6 Septembrie, 1891.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

Nr. 350

[165] 3-3

CONCURS.

Devenind vacante următoarele stipendii și anume:

1. Un stipendiu de 60 fl. v. a. pe an din fundațiunea „Marinovic“ pentru studenți de gimnasiu respective școlă reală de aceeași categorie.

2. Un stipendiu de 20 fl. v. a. pe an din fundațiunea „E. D. Bașota“ menit pentru gimnasiști, cu preferința celor din munții apuseni sau din fostul district al Năsăudului.

3. Un stipendiu de 50 fl. v. a. pe an din fundațiunea „Dobâca“ destinat pentru un gimnastist născut în fostul comitat al „Dobâcei“.

4. Un stipendiu de 40 fl. v. a. pe an din fundațiunea „Radu M. R. ureau“ pentru studenți la gimnasiu sau școlă reală. Mai departe fiind va cant:

5. Un ajutoriu de 25 fl. v. a. pe an menit pentru un tinăr român, care voește a învăța sau învață deja vre-o meserie, dar mai cu samă: rotăria, lemnăria, (bărdășia), făurăria, măsăria, templăria, cismăria, pălărieria, curelăria, șelăria, mășinăria agricolă.

Prin această se escrie concurs.

Cererile au a se înainta „Comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ în Sibiiu, până la 15 Octobrie st. n. 1891.

Cererile întrate mai târziu nu se vor considera.

Aspiranții la vre-unul din stipendiile amintite sub pt. 1 - 4 au să acludă la suplicile lor:

a. Carte de botez în orig. sau în copie legalizată.

b. Testimoniu școlastic de pe se mestruul II-lea al anului școl. 1890/91.

c. Atestat de frecventare dela direcțiunea institutului, în care cercetă școlă de prezent.

d. Atestat de paupertate sau de orfan, dacă concurentul e orfan.

Suplicanții la ajutoriul amintit sub pt. 5 au să prezente următoarele documente:

a. Atestat de botez în orig. sau în copie legalistă.

b. Testimoniu școlastic de cel puțin 4 clase elementare.

c. Contractul încheat cu maestrul conform §-lui 61 al legii industriale (art. de lege XVII din 1884) în original sau în copia legalizată, și o adevăriniță dela maestrul despre succesul cu care lucră.

d. Atestat de moralitate dela autoritatea locală.

e. Adevăriniță dela părinți sau tutori că sunt decisi a lăsa pe fii sau pupili lor la învățătură până se vor perfecționa pe deplin.

Sibiiu, în 18 Septembrie, 1891.

Pantru comitetul asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

G. Barițiu Dr Ioan Crișianu,
președ. secret. II.

Nr. 386.

(166) 3-3

CONCURS.

Pantru ocuparea posturilor învățătoresci vacante la școlile populare din comunele mai jos înșirate — protopresbiteratul Devei, se escrie concurs cu termin până la 25 Septembrie v. 1891.

1. Batiz, cu salariu anual 150 fl. cuartir și lemne de foc după trebuință.

Fiitorii învățătoriu va avé să conducă și cântările liturgice cu școlarii în dumineci și sêrbători.

2. Lelese cu filia Sohodol, cu salariu 300 fl., cuartir și lamne.

Dela concurenții la acest post se recere, ca pre lângă cualificațiunea prescrișă să fie și cântăreți buni, având a ține strauă în dumineci și sêrbători.

3. Têmpa, cu salariu 130 fl., și 30 fl., pentru lemnele trebuințioșe la încălzirea salei de învățământ și a odăii sale de locuință, cuartir în edificiul școlii și grădina de legumi.

Și dela reflectanții la acest post se cere să cunoască cântările bisericesci ca să țină strauă în dumineci și sêrbători, în care scop vor avé a se presenta în comună înainte de espriarea concursului.

Doritorii de a ocupa vre-una din aceste stațiuni au a-și așterne suplicile de concurs instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterat până la terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Devei, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Deva, în 2 Septembrie, 1891.

Avram Pécuarriu,
adm. protopresb.

Nr. 438.

[170] 1-3

EDICT.

Teodor Baieș, născut în Jichișul de sus, și fost locuitoriu în Deeș, bărbat legitim al Mariei Juga, născută în Dobricul Lăpușului, și locuitoriu în Deeș, care pribegesce în lume în timp de preste 10 ani fără a se sci locul ubicațiunei lui, prin această se citéză, ca în termin de 3 luni, computeate dela prima publicare a acestui edict în țiarul „Telegraful Român“, să se prezenteze la subsemnatul scaun, căci la din contră procesul divorțial intentat de soția sa, se va decide și în absența lui.

Deeș, 8 August, 1891.

Scaunul protopresbiterat al tractului gr. or. Deeș, ca for matrimonial de instanța primă.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Sz. 6452/1891

(171) 1-3

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék részéről közhírré tetik, hogy Keresd község határa ált. tagosításának megengedhető-ége iránt, B. Apór Zoltán kir. törvényszéki bíró vezetése alatt megtartandó tárgyalás határidejéül az 1891 évi November hó 4-ik napjának d. e. 9 órája Keresd községbe, a községi irodába tüzetik ki, mikorrrá a község összes birtokosai azzal idéztetnek meg, hogy a meg nem jelenők úgy tekintetnek mint a kik a tagosításba beleegyeznek s hogy a kérvény elsőpéldányát ezen kir. törvényszéknél betekinthetik.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1891. Szeptember 14-a tartott üléséből.

Sándor Frigyes,
k. elnök.

ai Géza,
jegyző.